

пального боргу по позиках; утримання об'єктів комунальної форми власності (лікарні, поліклініки, школи, дитячі садочки, будинки культури) тощо (Монаєнко А. О. Правові основи фінансування видатків на освіту та науку // Монографія. – Львів: Вид-во «Червона калина», 2009. – С. 102).

Фінансові проблеми місцевого самоврядування, на наш погляд, не вичерпуються загальним дефіцитом фінансових ресурсів, обумовленим частково вертикальною незбалансованістю бюджетної системи, частково слабкою активністю місцевої влади в проведенні реформ. Не менш серйозна проблема – структурна невідповідність місцевих доходів і видатків.

Фуглевич К. А.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного і фінансового права*

ФОРМУВАННЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНА ПОСЛУГА

06 вересня 2012 року в Україні було прийнято довгоочікуваний закон «Про адміністративні послуги». Однією з безсумнівних переваг цього нормативного акту є офіційне закріплення дефініції «адміністративна послуга». Відповідно до п. 1 ст. 1 цього нормативного акту адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону. Таким чином законодавчо було закріплено науковий підхід до послуги як до результату здійснення певних повноважень певним суб'єктом.

Такого підходу дотримуються Д. С. Денисюк (Денисюк Д. С. Визначення поняття адміністративної послуги в діяльності органів внутрішніх справ / Д. С. Денисюк // Актуальні проблеми державного управління. – 2008. – № 2. – С. 4); Є.О. Легеза (Легеза Є.О. Щодо визначення адміністративних послуг в Україні / Є.О. Легеза // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 4. – С.207). Проте цей підхід має значний недолік: результат трактується як наслідок якої-небудь дії. Так, О. А. Задихайло стверджує, що результатом адміністративної послуги в процедурному значенні є адміністративний акт (рішення або дія адміністративного органу, яким задовольняється заява особи) (Задихайло О. А. Правове регулювання надання адміністративних послуг в Україні / О. А. Задихайло // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 382). Тому послуга має бути націленою на отримання результату, але вона не може бути самим результатом. Послуга – це певний процес, певна дія відповідного суб'єкта.

Адміністративна послуга є одним з підвидів публічних послуг. Публічна послуга охоплює сфери суспільних відносин, які врегульовані і

цивільним, і адміністративним правом. В цьому аспекті слід звернути увагу на думку Л. Міцкевича, який пропонує декілька визначень публічної послуги, що базуються на наступних підходах: послуга визначається через діяльність державного апарату; через послуги, що характеризують лише ту сферу діяльності держави; через послуги, що уособлюють позитивне державне управління; через функції державних органів; через спосіб обслуговування громадян (Абраменко Ю. Ю. Публічні послуги та їх роль у забезпеченні якості управління / Ю. Ю. Абраменко // Публічне адміністрування: теорія та практика). – 2011. – № 2: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Patp/2011_2/1aayzyu.pdf).

Вітчизняні дослідники на чолі з В. Авер'яновим підходять до адміністративної послуги як до передбаченої законом розпорядчої діяльності уповноважених органів (органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування), що здійснюється за ініціативою фізичних та юридичних осіб і спрямована на реалізацію їхніх прав, свобод та законних інтересів (Адміністративна реформа для людини: наук. – практ. нарис / І. Б. Каліушко, В. Б. Авер'янов, В. П. Тимошук, Р. О. Куйбіда, І. П. Голосніченко. – К.: Факт, 2001. – С. 10). О. А. Задохайло таку діяльність називає публічно-сервісною (Задохайло О. А. Правове регулювання надання адміністративних послуг в Україні / О. А. Задохайло // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 383). В. Тимошук стверджує, що це публічно-владна діяльність (Адміністративна реформа – історія, очікування та перспективи / упоряд. В. Тимошук. – К.: Факт, 2002. – С. 18).

Іншого наукового підходу дотримується С. Дембіцька, яка стверджує, що адміністративна послуга – це правовідносини, що виникають при реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи (за їх заявою) в процесі публічно-владної діяльності адміністративного органу для отримання певного результату (Дембіцька С. Л. Правові засади діяльності з надання адміністративних послуг населенню України органами місцевого самоврядування : дис.. канд. юрид. наук : 12.00.07 / Дембіцька Сусанна Леонідівна. – Л., 2010. – С. 58). Через правовідносини визначає дефініцію і І. Литвиненко – правові відносини, що виникають при реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи (за їх заявою) в процесі публічно-владної діяльності адміністративного органу для отримання певного результату (Литвиненко І. Л. Діяльність органів місцевого самоврядування по забезпеченню конституційних прав і свобод : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Литвиненко Ірина Леонідівна. – К., 2003. – С. 9-10). Через систему відносно відокремлених і пов'язаних між собою правових норм, які регулюють відносини, що виникають при реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи (за їх заявою) у процесі публічно-владної діяльності

адміністративного органу визначає адміністративну послугу Г. М. Писаренко (Писаренко Г. М. Адміністративні послуги в Україні: організаційно-правові аспекти : дис. ... канд. юрд. наук : 12.00.07 / Писаренко Ганна Миколаївна. – О., 2006. – С. 35).

І. Коліушко, у зв'язку з однорідністю відносин, пов'язаних з адміністративними послугами, однорідністю норм, якими регулюються ці відносини, тривалою історією та широкою правовою базою, пропонує адміністративні послуги виділити в окремий інститут права. Інститут права, при цьому, визначається як система відносно відокремлених від інших і пов'язаних між собою правових норм, що регулюють певну групу (вид) однорідних суспільних відносин. Тому правовий інститут адміністративних послуг являє собою систему відносно відокремлених і пов'язаних між собою правових норм, які регулюють відносини, що виникають при реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи (за їх заявою) у процесі публічно-владної діяльності адміністративного органу.

Можна зробити висновок, що серед вчених на сьогодні відсутнє єдине бачення природи та сутності адміністративної послуги, що вимагає більш поглиблених та ґрунтовних досліджень в цій сфері. Доцільно приєднатися до думки І. Котюк, який вважає, що теорія адміністративних послуг сьогодні скоріш за все має вигляд концепції, а не розробленої теорії (Котюк І. Адміністративні послуги як категорія адміністративного права // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2010. – Вип. 84. – С. 106).

Андрєєв Р. Г.

Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», здобувач кафедри фінансового права

ОЗНАКИ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ ЯК РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮЮЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЛАДНОГО СУБ'ЄКТА

Податковий контроль являє собою діяльність спеціально уповноважених на здійснення контролюючих дій органів, які наділені державою відповідною компетенцією. Податково-контролююча діяльність обумовлюється наступними ознаками:

1. Мета. Узагальненою метою податкового контролю є забезпечення своєчасного та повного надходження коштів від сплати податків та зборів до бюджетів. В той же час, слушно говорити в такій ситуації про сукупність завдань, які спрямовані на реалізацію такої мети. До них відносяться: а) виявлення порушень законодавчих норм в сфері оподаткування; б) застосування засобів корегування обов'язку сплати податків та зборів; в) використання засобів забезпечення виконання податкового обов'язку; г) притягнення до відповідальності осіб, що скоїли податкове правопорушення; д) відшкодування збитків держави або територіальних громад від